

Warszawa, 2 czerwca 2025 r.

Dotyczy: Opinia Green REV Institute w sprawie projektu rozporządzenia wykonawczego dotyczącego specyfikacji raportów jakości w ramach Economic Accounts for Agriculture (EAA)

Szanowni Państwo,

Szanowne Przedstawicielki i Przedstawiciele Komisji Europejskiej,

Jako organizacja działająca na rzecz sprawiedliwego i zrównoważonego systemu żywnościowego, uważamy, że jakość danych statystycznych w rolnictwie ma kluczowe znaczenie dla oceny skuteczności polityki rolnej UE, w tym Wspólnej Polityki Rolnej (WPR), a także dla planowania przyszłych działań w zakresie ochrony środowiska, klimatu i zdrowia publicznego.

Z zadowoleniem przyjmujemy zamiar ujednolicenia struktury raportów jakości. Jednak jako przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego obawiamy się, że projekt w obecnym kształcie nie uwzględnia kluczowych wyzwań społecznych i ekologicznych stojących przed rolnictwem. Rachunkowość rolnicza powinna być narzędziem nie tylko administracyjnym, ale przede wszystkim służyć sprawiedliwej transformacji systemu żywnościowego. Wykorzystując możliwość wyrażenia opinii, chcemy przedstawić kilka istotnych uwag i rekomendacji.

1. Potrzeba wskaźników środowiskowych i społecznych

Projekt koncentruje się głównie na aspektach technicznych (kompletność, terminowość, spójność danych), **pomijając kontekst środowiskowy i społeczny danych rolniczych**. Dziś, gdy rolnictwo ma ogromny wpływ na klimat, bioróżnorodność i zdrowie publiczne, dane powinny być oceniane także pod kątem ich przydatności dla monitorowania:

- a. wpływu na środowisko (emisje, zużycie wody, degradacja gleby),
- b. struktury własności i nierówności w dostępie do środków,
- c. dostępności żywności i poziomu ubóstwa żywnościowego w UE.

Dane powinny umożliwiać analizę, kto rzeczywiście korzysta z systemu dotacyjnego WPR - czy są to małe i średnie gospodarstwa, czy dominują agroholdingowe struktury. W obecnym modelu brakuje przejrzystości w ocenie wpływu polityk rolnych na sprawiedliwość społeczną i redystrybucję zasobów.

2. Brak odniesienia do Zielonego Ładu i strategii „Od pola do stołu”

Projekt nie odnosi się w żaden sposób do kluczowych unijnych strategii środowiskowych i zdrowotnych. W naszej opinii, **raporty jakości powinny wprost oceniać, czy dane pozwalają śledzić realizację celów Europejskiego Zielonego Ładu**, w tym transformacji systemów żywnościowych.

Bez spójności z priorytetami klimatycznymi i środowiskowymi UE, jakość danych statystycznych traci strategiczne znaczenie i funkcjonuje w próżni politycznej. Dane powinny służyć jako narzędzie monitorowania tego, czy polityka rolna rzeczywiście wspiera sprawiedliwą i zieloną transformację.

3. Uwzględnienie danych alternatywnych i lokalnych

Zachęcamy do umożliwienia państwom członkowskim dołączania także **danych pochodzących z badań społecznych, obywatelskich i lokalnych**, zwłaszcza w obszarach ubóstwa żywnościowego, wpływu rolnictwa na społeczności lokalne oraz zwierzęta.

Dane ilościowe nie zawsze odzwierciedlają realne doświadczenia rolników, konsumentów i społeczności lokalnych – dlatego konieczne jest uzupełnianie ich o jakościowe źródła

informacji. Tylko takie podejście pozwoli na tworzenie polityki opartej na rzeczywistości, a nie tylko na liczbach.

4. Większa przejrzystość dla społeczeństwa obywatelskiego

Raporty jakości danych nie mogą być tylko dokumentami wewnętrznymi. Należy zapewnić ich **pełną dostępność publiczną w formie zrozumiałej dla opinii publicznej i organizacji społecznych**, aby umożliwić kontrolę obywatelską nad kształtem polityki rolnej.

Spółeczeństwo obywatelskie powinno mieć realny dostęp do informacji o tym, jak działa system statystyczny i jakie dane leżą u podstaw decyzji politycznych. Transparentność i zrozumiałość to warunki niezbędne dla demokratycznego uczestnictwa w kształtowaniu polityki żywnościowej i rolnej.

Podsumowanie

Popieramy ideę ujednolicenia raportów jakości, ale apelujemy o rozszerzenie zakresu oceny jakości danych o elementy środowiskowe, społeczne i zdrowotne oraz ich powiązanie z celami Europejskiego Zielonego Ładu. Rachunkowość rolnicza nie może być wyłącznie ćwiczeniem technicznym - musi służyć społeczeństwu i planecie.

Bez odpowiednich danych nie jesteśmy w stanie właściwie ocenić stanu rolnictwa, zidentyfikować trendów ani zaplanować skutecznych i sprawiedliwych działań. Wiemy już, że rolnictwo w obecnym, uprzemysłowionym modelu napędza zmiany klimatyczne i degradację środowiska, ale wiemy też, że jako sektor jest szczególnie narażony na ich skutki. Susze, powodzie, choroby roślin, utrata żyzności gleby to codzienność tysięcy rolników i rolniczek w Europie.

Dlatego potrzebujemy danych, które nie tylko opisują produkcję, ale także pozwalają ocenić, które praktyki są zrównoważone, a które szkodliwe, kto ponosi koszty i kto potrzebuje wsparcia. Tylko wtedy polityka rolna będzie rzeczywiście oparta na faktach i będzie mogła służyć transformacji, a nie konserwacji nieefektywnego, szkodliwego status quo. To bardzo

ważne, ponieważ polityka żywnościowa i rolna to fundament zdrowej, sprawiedliwej i odpornej przyszłości Europy.

Green REV Institute

Green REV Institute to zielony think tank, watchdog klimatyczny działający dla transformacji systemu żywności. Green REV Institute łączy kropki na mapie praw człowieka, praw zwierząt i klimatu. Założony w 2014 r. włącza dla zmiany systemowej osoby aktywistyczne, buduje współpracę i partnerstwa dla transformacji systemu żywności.

Green REV Institute to organizacja członkowska 50by40, Eurogroup for Animals, European Vegetarian Union, Aquatic Animal Alliance, TAPP Coalition, Plant Europe network, OFOP, Niech Żyją, jedna z 10 NGO w EU Platform on Animal Welfare, interesariuszem Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności. Green REV Institute jest organizacją akredytowaną przez Program Środowiskowy ONZ.

Green REV Institute zainicjował i jest operatorem pierwszej rzeczniczej koalicji dla naprawy systemu żywności w Polsce Future Food 4 Climate, inicjatorem Federacji Bezpieczna Żywność organizatorem międzynarodowego wydarzenia European Vegan Summit, producentem reportażu Wegańska Warszawa oraz Posłuchaj Wegańskich Biznesów, oraz Katastrofy na talerzu (2023). Green REV Institute włącza młode osoby do działań na rzecz naprawy systemu żywności, edukuje i mobilizuje w ramach Green Advocacy Academy. Green REV Institute jest operatorem Programu Roślinna Szkoła.